



Білоцерківський національний аграрний університет

Соціально-гуманітарний факультет

Круглий стіл до Міжнародного дня прав людини
«Права людини в умовах війни: міжнародні стандарти та
національний вимір»

В межах роботи гуртка «Актуальні проблеми міжнародного права»



(електронне видання)
10 грудня 2025 рік

м. Біла Церква

«ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР»: матеріали круглого столу присвячені до Міжнародного дня прав людини – м. Біла Церква: БНАУ, 2025. 71 с.

Матеріали електронного видання містять питання, що стосуються обговорення широкого кола актуальних проблем щодо забезпечення та захисту прав людини в умовах воєнного стану, а також аналізу відповідності національної правової системи міжнародним стандартам у сфері прав людини.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників круглого столу без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

УДК: 347.64

ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Аргат Я. П., к.ю.н., доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

У статті досліджуються правові засади захисту прав та інтересів дитини у сімейному праві України. Розглянуто положення Конституції України, Сімейного кодексу України та міжнародних документів, зокрема Конвенції ООН про права дитини, які визначають основні принципи та механізми охорони дитинства. Особлива увага приділяється принципу пріоритетності найкращих інтересів дитини, рівності прав батьків та недопустимості дискримінації. Проаналізовано діяльність органів опіки та піклування, судових інстанцій та інших державних органів у забезпеченні належного захисту дітей.

Ключові слова: права дитини, інтереси дитини, сімейне право України, принципи сімейного права.

Інститут захисту прав та інтересів дитини формувався поступово. У радянський період дитина розглядалася переважно як об'єкт державної опіки, тоді як сучасне українське законодавство визнає дитину повноцінним суб'єктом права. Прийняття Сімейного кодексу України у 2002 році стало важливим кроком у закріпленні правових гарантій для дітей. Подальші зміни та адаптація законодавства до міжнародних стандартів свідчать про прагнення України створити ефективну систему захисту дитинства.

Захист прав та інтересів дитини є одним із ключових завдань сучасної правової системи України. Держава, суспільство та сім'я несуть спільну відповідальність за створення умов, у яких дитина може повноцінно розвиватися, отримувати освіту та реалізовувати свої права. У цьому контексті сімейне право виступає основним інструментом регулювання відносин між батьками, дітьми та державними органами.

Правові засади захисту прав дитини закріплені у Конституції України, Сімейному кодексі України, а також у міжнародних документах, зокрема Конвенції

ООН про права дитини. Основним принципом є пріоритет найкращих інтересів дитини, який має враховуватися при вирішенні будь-яких сімейних спорів. Конституція України гарантує рівність прав дітей незалежно від походження чи статусу батьків. Сімейний кодекс України визначає права та обов'язки батьків щодо виховання та утримання дітей. Конвенція ООН про права дитини встановлює міжнародні стандарти, які Україна зобов'язана дотримуватися [1, 2,3].

Основними принципами, що лежать в основі сімейного права України, є:

пріоритет найкращих інтересів дитини – будь-яке рішення має враховувати насамперед потреби та добробут дитини;

рівність прав батьків – мати й батько мають однакові права та обов'язки щодо виховання дітей;

недопустимість дискримінації – усі діти мають рівні права незалежно від походження, стану здоров'я чи соціального статусу;

право дитини на висловлення власної думки – у судових та адміністративних процедурах враховується позиція дитини, якщо вона досягла відповідного віку.

Захист прав та інтересів дитини здійснюється через: органи опіки та піклування, які контролюють умови проживання та виховання дітей; судові інстанції, що розглядають спори між батьками та ухвалюють рішення з урахуванням інтересів дитини; державні та громадські організації, які надають допомогу дітям у складних життєвих ситуаціях [4,5].

Попри наявність розвиненої правової бази, існують проблеми у практичному застосуванні законодавства: недостатня ефективність роботи органів опіки; затягування судових процесів; випадки порушення прав дітей у неблагополучних сім'ях; потреба у вдосконаленні механізмів співпраці між державними та громадськими структурами.

Отже, захист прав та інтересів дитини у сімейному праві України є багатогранним процесом, що потребує постійного вдосконалення. Важливо не лише

закріплювати права на законодавчому рівні, а й забезпечувати їх реальну реалізацію у повсякденному житті. Подальший розвиток сімейного права має бути спрямований на посилення гарантій правового захисту дітей, удосконалення діяльності органів опіки та створення ефективних механізмів взаємодії між державою, сім'єю та суспільством.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135.
3. Конвенція про права дитини : міжнародний документ від 20 листопада 1989 р. – Нью-Йорк : ООН, 1989.
4. Бобровник С. В. Сімейне право України : навч. посіб. – Київ : Юрінком Інтер, 2014. – 320 с.
5. Дзера О. В., Кузнецова Н. С. Сімейне право : підручник. – Київ : Юрінком Інтер, 2015. – 456 с.

УДК 349.414

РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ

Настіна О. І., к.ю.н., доцент
кафедри цивільно-правових дисциплін
Соціально – гуманітарний факультет
Білоцерківський національний аграрний університет

Ринок земель має важливе значення для забезпечення економічної стійкості. В умовах повномасштабної війни він набуває особливого значення, оскільки сприяє ефективному використанню ресурсів держави та залученню інвестицій у різні сектори економіки у післявоєнний час.

Ключові слова: ринок землі, правовий режим воєнного стану, земельні ділянки

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення умов для забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану”,

3. Мельник В. Правове регулювання експлуатації Суецького каналу: Закон №161/59 про лоцманську проводку в порту Суец Арабської Республіки Єгипет // Серія «ПРАВО». Випуск 62. УДК 341.1/.8. – Інститут законодавства Верховної Ради України, аспірантка Мельник В.

4. Закон №161 / 59 про лоцманську проводку в порту Суец Арабської Республіки Єгипет [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.webtran.ru/translate/english>.

ЗМІСТ

Ковальчук І. В. ФІНАНСОВО-ПРАВОВІ ІМПЕРАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА.....	3
Сокиринська О. А. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВІЙСЬКОВОЇ НЕОБХІДНОСТІ	6
Макарчук В. В. ЗАГРОЗА ФУНДАМЕНТАЛЬНОМУ ПРАВУ НА ЖИТТЯ ТА БЕЗПЕКУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	9
Сімакова С. І. КОРУПЦІЯ У КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧІЙ СИСТЕМІ - РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ВИМІРІ.....	13
Малишко І. В. МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО ПРАВА.....	17
Терещук М. М. ЗАХИСТ ПРАВ ЖІНОК НА ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ..	20
Аргат Я. П. ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ У СІМЕЙНОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ.....	23
Настіна О. І. РОЗВИТОК ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ.....	25
Звонарьов О. Ю. ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	29
Тимощук О. Г. АДАПТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ХАРТІЇ ОСНОВНИХ ПРАВ ЄС ДО УМОВ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ ТА ВІЙНИ.....	32
Ломакіна І.Ю ЗАХИСТ ПРАВ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ МЕДИЦИНИ: ПРОБЛЕМИ ТРУДОВИХ ГАРАНТІЙ І ПИВАТНОСТІ.....	35